

Radikal

Türkiye'de yazmak epey cesaret ister

ORHAN KEMAL CENGİZ

Politika / 31/10/2011

Türkiye'de artık hükümeti eleştirmek giderek güç hale geldiği gibi, PKK da kendisini eleştiriden muaf tutmamızı dikte ediyor.

Çok sevdiğim bir kitap var. Kitabın adı 'The Courage to Write' (Yazma Cesareti), yazarı Ralph Keyes. Keyes, yazma işinin içinde hemen her zaman saklı bulunan 'kaygıyı' anlatıyor bu kitapta. Sözü Türkiye'ye getireceğim ama ilk önce kitaptan altını çizdiğim bazı cümleleri birlikte okuyalım:

"Yazmak, cesaret isteyen bir iştir. Kelimeleri kâğıdın üzerine koyduğumuz anda, belli bir kaygıyla karşı karşıya kalırsınız... Kamuya açık bir şekilde yazan herkes, psikologların 'performans anksiyetesi' dedikleri bir duruma tabi kalır." (s.8)

"Yazmanın verdiği kaygıyı inkâr etmek, onu susturmak veya ortadan kaldırmak ne mümkün ne de arzu edilir bir durumdur. Kaygı, yazma sürecinin yalnızca kaçınılmaz bir sonucu değil ama aynı zamanda ayrılmaz bir parçasıdır da. Tedirginlik duymuyorsanız eğer, aslında bu bir şey yazmıyorsunuz demektir." (s.13)

"Kendilerini fazlaca korumaya çalışan yazarlar, vasat sonuçlar ortaya koyarlar. Söylemleri bir koruma kalkınının ardına saklanmıştı, sunidir." (s.41)

"Başka insanların gösterecekleri reaksiyon konusunda kaygılanmak, bir yazarı felce uğratabilir." (s.45)

"Yazma konusuyla uzun yıllardır ilgilenen bir kişi olarak, evrensel olarak en yaygın korkunun aptal durumuna düşme korkusu olduğunu fark ettim." (s.183)

* * *

Çok hak verdim yazara, sahici bir şeyler yazmak isteyen herkesin evrensel düzeyde yaşayacağı duygulardan bahsediyor. Ama iş Türkiye'ye gelince, bence yazma işinin içerdiği anksiyete, yazarın anlattığından katbekat fazla...

Bir kere burası bir cemaatler ülkesi. Herkesin çok kesin doğruları var. Her türden tabulara sahibiz. Din tabulaştırılmış; Atatürk hâlâ bir tabu; hepimizin beyni resmi tarih tezleriyle yıkanmış; Ermeni meselesi hâlâ samimi biçimde konuşulamıyor...

Tarihimizdeki büyük yalanları konuşmaya kalktığınızda hemen birileri cinnet getiriyor. Kimileri için Cumhuriyet'in kuruluşu bir tabu, kimileri de Osmanlı'nın haremîni, alkolünü falan gözümüzden kaçırmak için çırpınıyor...

* * *

Çok şükür, gazetecilerin kaçırılıp öldürüldükleri günleri geride bıraktık ama bir türlü yazı yazmakla cumhuriyet savcılığı arasındaki ilişki kırılmıyor. Ceza Yasası'nda kırk tane madde var ifade hürriyetini kısıtlama potansiyeli olan; her an o mayınlardan birine basabilirsiniz. Daha dün Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bu

mayınlardan birine dikkat çekti. Taner Akçam'ın açtığı davada Türkiye'yi 301. madde nedeniyle mahkûm etti. Onun gibi tonlarcası var ceza yasalarımızda. 'Halkı askerlikten soğutmak', 'müstehcenlik', 'adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs' veya 'devlet güvenliğine ilişkin bilgileri temin etmeye' çalıştığınız gerekçesiyle, ummadığınız bir anda, bir yazınız nedeniyle kovuşturmaya uğrayabilirsiniz...Terörle Mücadele Yasası'ndan bahsetmeye gerek bile yok sanırım...

* * *

Hükümeti ve Başbakan'ı eleştirmek giderek daha güç bir hale geliyor. Müthiş bir otosansür mekanizması işliyor bu konuda. Deniz Feneri davasında değiştirilen savcılara ilişkin bir-iki çatlak ses dışında bir şey duyamadık. AKP'li belediyelerin yolsuzluklarına ilişkin hiçbir yerde bir tek kelime bile okuyamıyoruz.

* * *

PKK'yı eleştirmek de artık büyük cesaret gerektiriyor. PKK kendisini eleştirenleri açıkça tehdit ediyor ve maalesef tehdit ettiği aydınlarımız yapayalnız kalıyor. PKK totaliter örgütlenme biçimini, insanı araçlaştıran bakış açısını, kullandığı terörist yöntemleri vd. görmezlikten gelmemizi istiyor. Türkiye'de devlete göstermediğimiz hoşgörüyü ona göstermemizi bekliyor. Ezilen bir halk adına savaştığı iddiasıyla, onu eleştiriden muaf tutmamızı dikte ediyor.

* * *

Türkiye'de ortalama okura sahici bir şeyler söylemek de cesaret gerektiriyor. Kimse yeni bir şey duymak istemiyor aslında. İnsanlar çok öfkeli ve bu öfkelerini dile getirmenizi istiyorlar çoğu zaman. Siyah ve beyaz bir Türkiye hikâyesi istiyorlar. İçlerinde buldukları cemaatin süttten çıkmış ak kaşık olarak sunulduğu, 'diğer kampın' şeytanlaştırıldığı hikâyeler anlatmanızı bekliyorlar... Kısacası Türkiye'de yazmak, gerçekten çok cesaret gerektiriyor. Kendine, cemaatine, topluma ve devlete karşı, her düzeyde...